

Programma van toetsing en afsluiting Schooljaar 2023 - 2024

Havo 4 TTS

Topsport Talentschool - H.N. Werkman College, atheneum, havo, mavo,
vbo

Programma van toetsing en afsluiting 2023-2024

HAVO 4

- a Inleiding*
- b Het eindexamen*
- c Examendossier*
- d Periodes*
- e Toetsen*
- f Toetsregeling*
- g Herkansingsregeling*
- h Inleverdata*
- i Weging van cijfers*
- j Voortgangsregeling*
- k Gespreid examen*
- l Zij-instromers*
- m Doubleren*
- n examenreglement*
- o Overzicht programma's van de vakken per afdeling/leerjaar*

a Inleiding

Dit PTA is voor leerlingen die in het schooljaar 2023-2024 in HAVO 4 zitten.
De MR heeft op 27 september 2023 ingestemd met dit PTA.

Het programma van toetsing en afsluiting (PTA) bevat een reglement voor toetsen, praktische opdrachten, handelingsdelen en het profielwerkstuk (PWS). Dit laatste staat in het zgn. PWS-boekje, dat je op itslearning, de elektronische leeromgeving (ELO) van de school kunt vinden. Het PTA geeft aan of en hoe behaalde cijfers en beoordelingen meetellen voor het examendossier.

Het PTA geeft ook een overzicht van de bijbehorende leerstof, toetsen, praktische opdrachten en handelingsdelen van alle vakken. Achter dit overzicht per vak staat welke onderdelen van het vak in het schoolexamen getoetst (moeten) worden en welke in het centraal examen. Als bij een vak geen overzicht staat, worden alle onderdelen alleen in het schoolexamen getoetst.

Het PTA staat voor het lopend schooljaar vast. Eventueel kunnen in een zeer uitzonderlijk geval onderdelen ervan in de loop van het jaar gewijzigd worden, of een nieuw onderdeel kan worden toegevoegd. Dit gebeurt via een addendum op dit PTA als door onvoorziene omstandigheden onvolkomenheden in dit PTA ontstaan zijn. In situaties waarin het PTA niet voorziet of niet duidelijk is beslist de schoolleiding.

Tussentijdse wijzigingen in het PTA kunnen alleen met toestemming van het bestuur en de medezeggenschapsraad worden doorgevoerd. Dergelijke wijzigingen worden schriftelijk vastgelegd en gecommuniceerd met leerlingen en hun ouders.

Voor individuele leerlingen zullen soms aanpassingen aan het PTA nodig zijn i.v.m. met hun sport of instroom vanaf een andere school. Deze afspraken worden genoteerd in Magister via het "Formulier omzetten cijfers en afspraken afwijkende toetsing".

b Het eindexamen

Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een **schoolexamen (SE)** en een **centraal examen (CE)** of uit alleen een **schoolexamen (SE)**.

Een kandidaat kan toegelaten worden tot het CE als het SE met inbegrip van de examendossier-handelingsdelen (**DOS-handelingsdelen**) en profielwerkstuk compleet heeft afgerond.

c Examendossier

Het examendossier omvat het profielwerkstuk en alle onderdelen die meetellen binnen het schoolexamen (SE) zoals toetsen, praktische opdrachten, handelingsdelen en andere onderdelen zoals loopbaanoriëntatie.

In het dossier worden bijgehouden:

- 1 vakken met alleen een schoolexamen (bv BSM of het profielwerkstuk)
- 2 vakken met zowel een schoolexamen als een centraal examen
- 3 vakken, deelvakken, en onderdelen die uitsluitend met "goed" of "voldoende" beoordeeld worden
- 4 LOB (loopbaanoriëntatie begeleiding)

d Periodes

Gedurende de periode worden toetsen afgenomen die al dan niet meetellen voor het eindexamendossier. Alleen als onderdelen opgenomen zijn het PTA, tellen deze mee voor het schoolexamen.

Periode indeling 2023/2024

Havo 4	van	Tot
Periode A	4 september	17 november
Periode B	20 november	9 februari
Periode C	12 februari	10 mei
Periode D	13 mei	12 juli

Het overzicht van de behaalde resultaten is in Magister door leerlingen en ouders terug te zien.

Uiterste data inleveren handelingsdelen en PO's

Handelingsdelen en praktische opdrachten dienen uiterlijk op de in de taak aangegeven datum ingeleverd te worden.

e Toetsen

1 Wijze van beoordelen.

Er worden beoordelingen gegeven *met* of *zonder* cijfers:

- **toetsen met open of gesloten vragen of multiple choice vragen, praktische opdrachten en het profielwerkstuk** worden beoordeeld met een cijfer.
- onderdelen van het **handelingsdeel** worden niet beoordeeld met een cijfer maar met **o**(nvoldoende), **v**(oldoende) of **g**(oed).

Bij handelingsdelen, praktische opdrachten en het profielwerkstuk wordt ook het proces van werken mede beoordeeld.

N.B. Het bewaren van werkstukken, praktische opdrachten en dossiers

Het is verstandig dat een leerling zelf een (digitale) kopie te bewaart van alle werkstukken, PO's en dossiers die beoordeeld worden, zodat hij/zij deze op een later moment in de schoolcarrière wederom kan raadplegen en/of kan gebruiken ten behoeve van schoolactiviteiten. Bij voorkeur bewaart de leerling deze kopie totdat het diploma behaald is.

Om tot het **centraal examen (CE)** te worden toegelaten, moeten de beoordelingen van de DOS-handelingsdelen van **alle** leerjaren, waarvoor geen cijfers gegeven worden, 'voldoende' of 'goed' zijn. Dit houdt in dat een onderdeel dat de beoordeling 'onvoldoende' krijgt overgedaan of verbeterd moet worden tot het voldoende afgerond is.

2 Examendossier toetsen en voortgangstoetsen

De resultaten van toetsen kunnen op verschillende manieren meetellen:

- **Examendossier toetsen (DOS-toetsen)** maken deel uit van het examendossier. De cijfers die voor deze toetsen behaald worden tellen mee voor het cijfer van het **schoolexamen (SE)**. Deze cijfers tellen ook mee bij de bepaling van de rapportcijfers.
- Er kunnen in HAVO 4 ook **voortgangstoetsen** zijn waarvan de cijfers alleen meetellen bij de bepaling van de rapportcijfers, maar niet voor het schoolexamen.
- De resultaten van handelingsdelen en andere onderdelen die met **o**(nvoldoende), **v**(oldoende) en **g**(oed) beoordeeld worden kunnen zowel voor het examendossier als voor de overgang meetellen. Alleen de **DOS-handelingsdelen** die in dit PTA staan tellen mee voor het examendossier.

3 Absentie bij (DOS) toetsen

Een leerling die onverwacht niet in staat is om deel te nemen aan een toets, dient zich op de dag van de toets voor 10:00 uur af te laten melden door de ouders via het algemene nummer van de school (050-3210515). Als de leerling een toets heeft die voor 11 uur begint, moet hij/zij uiterlijk een half uur voor de start van de toets afgemeld zijn. Alleen dan heeft de leerling het recht om de toets op een ander moment in te halen. Leerlingen zijn hiervoor aangewezen op een door de school ingepland inhaalmoment, tenzij in overleg met de toetscoördinator/mentor andere afspraken zijn gemaakt.

Een leerling die bij het afnemen van een toets ongeoorloofd afwezig is, heeft geen recht om deze toets in te halen. Voor de gemiste toets zal het cijfer 1,0 gegeven worden. Dit geldt ook bij ongeoorloofde absentie bij een inhaaltoets of het niet inleveren van een praktische opdracht (PO).

In bijzondere omstandigheden kan van bovenstaande regeling afgeweken worden. Hierin beslist de rector op advies van de toetsingscommissie (deze hoort de leerling en adviseert de rector of er maatregel(en) bij onregelmatigheden opgelegd word(en) en zo ja, welke maatregel(en)).

4 Verplaatsen van (DOS) toetsen

Uitstel van toetsen vanwege sport of andere bijzondere omstandigheden

Als een leerling een toets niet kan maken op het geplande moment vanwege zijn/haar sport of andere bijzondere omstandigheden mag de leerling in overleg met de betrokken vakdocent en de mentor de toets vervroegd maken tijdens het inhaalmoment.

Voor een verplaatsing van een toets is vooraf toestemming van de sportcoördinator nodig als het om een sportreden gaat. De leerling vraagt deze toestemming minimaal een week van te voren schriftelijk aan. (Hiervoor haalt hij/zij het formulier "Toetsverplaatsing ivm sport" bij de sportcoördinator)

Als het om bijzondere omstandigheden gaat dan is van te voren de toestemming van de teamleider nodig. Ouders vragen deze toestemming minimaal een week van te voren schriftelijk aan. (zie ook het TTS verlofformulier)

Als de toets later wordt ingehaald dan de oorspronkelijke datum, wordt dit op de daarvoor bestemde vaste inhaalmomenten ingeroosterd.

Indien de toets nog niet ingehaald is vóór het herkansingsmoment in de volgende periode, dan moet de toets als een herkansing gemaakt worden. (Bijvoorbeeld een toets uit periode A die nog niet ingehaald is vóór het herkansingsmoment van periode B, moet dan als herkansing in periode B gedaan worden.)

In uitzonderlijke gevallen kunnen enkele dossiertoetsen doorgeschoven worden naar het volgende leerjaar. Hierover beslist de schoolleiding.

f Toetsregeling

Het programma van HAVO 4 is verdeeld in 4 periodes. De afnamedata van de toetsen vind je in het toetsrooster. Het toetsrooster wordt gepubliceerd op de website van de school.

Er worden inhaaltoetsen aangeboden op een centraal inhaalmoment voor leerlingen die bij een toets legitiem afwezig waren. Bij langdurige ziekte of afwezigheid en dus het missen van meerdere toetsen kan in overleg met de teamleider en mentor naar een oplossing gezocht worden.

g Herkansingsregeling

De herkansingsregeling is te vinden op de website van de school.

h Inleverdata

Leerlingen dienen zich strikt aan de in de planner opgegeven data te houden voor het inleveren van werkstukken, praktische opdrachten, leesdossiers, verslagen, het afronden van handelingsdelen, etc.

Indien een datum overschreden wordt, meldt de docent dit bij de mentor en de toetsingscommissie. De ouders, leerling en docent krijgen van de toetsingscommissie te horen wanneer de leerling de tijd krijgt om het werkstuk af te maken. Ze spreken ook een nieuwe inleverdatum af. Daarnaast kan de toetsingscommissie de rector adviseren een maatregel op te leggen. Deze kan dan de maatregel aan de leerling opleggen.

Indien de leerling het niet eens is met de uitspraak van de toetsingscommissie, kan de leerling in beroep bij de rector van de school. Indien de leerling het niet eens is met de maatregel die de rector oplegt, kan deze in beroep bij de commissie van beroep van Openbaar Onderwijs Groningen.

i Weging van cijfers

Uit de cijfers van de verschillende DOS-toetsen wordt uiteindelijk een gemiddelde van het schoolexamen berekend. Dit is het gewogen gemiddelde van de behaalde cijfers van alle DOS-toetsen in de hele bovenbouw van de leerling. De weging die in dit PTA staat is in procenten van het (totale) schoolexamencijfer.

j Voortgangsregeling

Voor de overgang van HAVO 4 naar HAVO 5 verwijzen we naar overgangsnormen die op de website van de school staan (www.topsporttalentschoolgroningen.nl)

k Gespreid examen

In bepaalde gevallen blijkt het noodzakelijk om een examenperiode te spreiden, d.w.z. dat het examenjaar over twee jaren gespreid kan worden. Dit kan alleen wanneer de leerling een LOOT status heeft.

Voor het spreiden van het eindexamen vindt altijd eerst een adviserend gesprek plaats tussen de sporter, de ouders, de mentor en examensecretaris. De examensecretaris adviseert de sporter en ouders en bespreekt de mogelijkheden en consequenties.

Het uitgangspunt voor het verlenen van gespreid examen is het leveren van maatwerk en de noodzaak om wedstrijdprogramma en de examenbelasting te spreiden over twee jaren.

Aanvraag en honorering

De leerling en ouders moeten het deelnemen aan een gespreid examen schriftelijk aanvragen bij de teamleider. De directeur besluit op advies van de teamleider en examensecretaris of de leerling gespreid examen mag doen.

De afspraken zoals welke vakken worden in het eerste deel gedaan en welke in het tweede deel, alsmede overige afspraken zoals over PWS en PO's worden schriftelijk vastgelegd door de examensecretaris en worden door de leerling en ouders ondertekend.

Opmerking:

Het is niet toegestaan om in het tweede jaar van het gespreid examen nog een keer vakken uit het eerste jaar over te doen en het beste resultaat mee te laten tellen.

Bij gespreid examen geldt een aangepaste herkansingsregeling. Deze wordt uitgelegd in de herkansingsregeling die op de website van de school staat.

l Zij-instromers

Voor de kandidaat, die tot het voorlaatste of laatste leerjaar wordt toegelaten, stelt de teamleider, in overleg met de betrokken examiner(en) en de kandidaat, een regeling vast. Hierbij zullen zo veel als mogelijk behaalde resultaten worden meegenomen. Ontbrekende onderdelen moeten worden ingehaald.

De afspraken hierover worden bijgehouden in Magister.

m Doubleren

Indien een leerling voor de tweede keer in havo 4 zit i.v.m. doubleren, mogen van afgesloten schoolexamens (bijvoorbeeld maatschappijleer), als het eindcijfer voldoende is, de cijfers overgenomen worden. Hierdoor hoeft de leerling dat vak niet meer te volgen.

n Examenreglementen

Dit Programma van Toetsing en Afsluiting is gebaseerd op de WVO 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO. is terug te vinden op <https://wetten.overheid.nl>
Het examenreglement van de Openbaar Onderwijs Groep Groningen waarop dit Programma van Toetsing en Afsluiting is gebaseerd, is staat op de website van de school.

o **Bijlage: Overzicht vakken met alleen SE en vakken met SE + CSE**

VAKKEN HAVO	SE	CSE
Aardrijkskunde	+	+
Biologie	+	+
BSM	+	-
CKV	+	-
Duits	+	+
Economie	+	+
Engels	+	+
Geschiedenis	+	+
LO	+	-
Maatschappijleer	+	-
Natuurkunde	+	+
Nederlands	+	+
NLT	+	-
PWS	+	-
Scheikunde	+	+
Wiskunde A	+	+
Wiskunde B	+	+

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

Prozavormen, verhaalanalyse met twee boeken en literaire teksten.

Tijdsduur: 90

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage: 10

Eindtermen: E2

Leerstof:

De stof wordt in de syllabus van de betreffende periode omschreven. De syllabus staat in It's Learning. Met boeken.

4A2

Stijlmiddelen en beeldspraak met poëzie-analyse

Tijdsduur: 12

Wijze van toetsing: Mondeling/Praktisch

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage: 10

Eindtermen: B, E2

Leerstof:

Stijlmiddelen en beeldspraak met poëzie-analyse en interpretatie van een liedteksten en/of gedichten toen en nu. Eindproduct is een multimediale presentatie van een liedtekst of gedicht. De stof wordt in de syllabus van de betreffende periode omschreven. De syllabus staat in It's Learning. Dit telt als een poëziebundel.

4B1

Recensie schrijven over het derde boek.

Tijdsduur: 90

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Nee

Percentage: 10

Eindtermen: C, D, E2

Leerstof:

Opbouw, spelling, interpunctie, publieksgerichtheid, kennis van het boek en diepgang van de analyse van het boek tellen mee. Peer-to-peer beoordelingen en proces tellen ook mee in de beoordeling van het product. De stof wordt in de syllabus van de betreffende periode omschreven. De syllabus staat in It's Learning.

4C1

Argumentatieleer, leesvaardigheid en samenvatten

Tijdsduur: 90

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Nee

Percentage: 5

Eindtermen: A1, A2, A3, D, F

Leerstof:

Argumentatieleer, leesvaardigheid en samenvatten met spelling, interpunctie en stijl. De stof wordt in de syllabus van de betreffende periode omschreven. De syllabus staat in It's Learning.

Literatuurgeschiedenis romantiek tot modern met twee literaire werken.

Tijdsduur: 90

Leerstof:

Wijze van toetsing: Schriftelijk

De stof wordt in de syllabus van de betreffende periode omschreven. De syllabus staat in It's Learning.

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Nee

Percentage 15

Eindtermen: D, E1, E2,E3, F

Nederlands

Domein	Subdomein vaardigheden	Moet in CE	Moet in SE	Mag in SE
Domein A: Leesvaardigheid	Subdomein A1: Analyseren en interpreteren De kandidaat kan: – vaststellen tot welke tekstsoort een tekst of tekstgedeelte behoort; – de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven; – relaties tussen delen van een tekst aangeven; – conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur; – standpunten en soorten argumenten herkennen en onderscheiden; – argumentatieschema's herkennen	x		x
	Subdomein A2: Beoordelen 2. De kandidaat kan een betogende tekst of betogend tekstgedeelte op aanvaardbaarheid beoordelen en in deze tekst drogredenen herkennen.	x		x
	Subdomein A3: Samenvatten 3. De kandidaat kan teksten en tekstgedeelten beknopt samenvatten.	?		x
Domein B: Mondelinge taalvaardigheid	4. De kandidaat kan ten behoeve van een voordracht, discussie of debat (ter keuze van de school): – relevante informatie verzamelen en verwerken; – deze informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek en gespreksvorm; – adequaat reageren op bijdragen van luisteraars of gespreksdeelnemers.		x	
Domein C: Schrijfvaardigheid	5. De kandidaat kan ten behoeve van een gedocumenteerde uiteenzetting, beschouwing en betoog: – relevante informatie verzamelen en verwerken; – deze informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek, tekstsoort en conventies voor geschreven taal; – concepten van de tekst reviseren op basis van geleverd commentaar		x	
Domein D: Argumentatieve vaardigheden	6. De kandidaat kan een betoog: – analyseren; – beoordelen; – zelf opzetten en presenteren, schriftelijk en mondeling.	x		x
Domein E: Literatuur	Subdomein E1: Literaire ontwikkeling 7. De kandidaat kan beargumenteerd verslag uitbrengen van zijn leeservaringen met een aantal door hem geselecteerde literaire werken.		x	

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4B1

Boekverslag

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Verslag

Type toets: DOS-Handelingsdeel

Herkansing: Ja

Percentage: 0

Eindtermen: A, D2, E1

Leerstof:

Leerlingen lezen een Engelstalig boek en schrijven hier een boekverslag over aan de hand van het boekverslagformulier in hun reader. Dit verslag wordt individueel gemaakt en moet afgerond worden met een voldoende of goed.

4D1

Literatuurtoets

Tijdsduur: 90

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage: 12

Eindtermen: E1

Leerstof:

Leerlingen maken een literatuurtoets over de stof uit hun reader. Deze stof gaat over Ghost Stories en de 19e en 20ste eeuw. Tijdens deze periode hebben de leerlingen de mogelijkheid twee "Literature Writing Assignments" in te leveren voor een bonus op de toets. Bij op tijd inleveren en goede kwaliteit levert dit maximaal +0,2 bonus per assignment op, dus in totaal maximaal +0,4 bij het inleveren van twee assignments.

Engels

Domein		Subdomein		In CE	moet in SE	mag in SE
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk- en Luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur	E1	Literaire ontwikkeling		X	
F	Oriëntatie op Studie en Beroep				X	

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4C1

Literatuur

Tijdsduur: 90
Wijze van toetsing: Schriftelijk
Type toets: DOS-Toets
Herkansing: Ja
Percentage: 10
Eindtermen: E1

Leerstof:

We lezen gezamenlijk een boek en een aantal korte verhalen. De korte verhalen staan in het "Arbeitsheft Kurzgeschichten". Herkansbaar: mits de eerste toets op de officiële datum of op de officiële inhaaldatum gemaakt werd.

4D1

Presentatie

Tijdsduur:
Wijze van toetsing: Mondeling
Type toets: DOS-Praktische opdracht
Herkansing: Nee
Percentage: 10
Eindtermen: C2

Leerstof:

Presentatie over een onderwerp gerelateerd aan een Duitstalig land en/of de inwoners daarvan. In principe in duo's. Elke leerling praat minimaal 3 minuten. Zie opdrachtformulier "Eisen voor de presentatie HA4"

Havo Duits

Domein		Subdomein		In CE	moet in SE	mag in SE
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk- en Luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur	E1	Literaire ontwikkeling		X	
F	Oriëntatie op studie en beroep	F			X	

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4D1

Overleven in Europa: Arm en rijk: Brazilië. In samenhang getoetst.

Tijdsduur: 90

Leerstof:

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Overleven in Europa: Arm en rijk: Brazilië. In samenhang getoetst.

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage 20

Eindtermen: A1/B1/B2/D1/D2

4D2

p.o. leefomgeving (geografisch beeld van een regio)

Tijdsduur:

Leerstof:

Wijze van toetsing: Praktische opdracht

p.o. leefomgeving (geografisch beeld van een regio)

Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 10

Eindtermen: A1/A2/E2

Tabel 1: Toedeling van de examenstof aardrijkskunde havo aan centraal examen en schoolexamen

Domein	Centraal Examen	Schoolexamen
A Vaardigheden		
☐ Subdomein A1 Geografische benadering	■	■
☐ Subdomein A2 Geografisch onderzoek		■
B Wereld		
☐ Subdomein B1 Gebieden op grens van arm en rijk		■
☐ Subdomein B2 Samenhangen en verschillen in de wereld	■	☐
☐ Subdomein B3 Mondiale processen en lokale effecten		■
C Aarde		
☐ Subdomein C1 Samenhangen en verschillen op regionaal niveau		■
☐ Subdomein C2 Samenhangen en verschillen op aarde	■	☐
☐ Subdomein C3 De aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten		■
D Ontwikkelingsland		
☐ Subdomein D1 Gebiedskenmerken	■	☐
☐ Subdomein D2 Actuele vraagstukken		■
E Leefomgeving		
☐ Subdomein E1 Nationale en regionale vraagstukken	■	☐
☐ Subdomein E2 Regionale en lokale vraagstukken		■
■ <i>moet</i> worden getoetst □ <i>mag</i> worden getoetst		

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

T1: TV 1-4

Tijdsduur: 120 min
 Wijze van toetsing: Schriftelijk
 Type toets: DOS-Toets
 Herkansing: Ja
 Percentage: 12,5
 Eindtermen: Domein A, B en C

Leerstof:
 T1: TV 1-4 (KA 1.1 t/m KA 4.5).

4C1

T3: TV 7-8

Tijdsduur: 120 min
 Wijze van toetsing: Schriftelijk
 Type toets: DOS-Toets
 Herkansing: Nee
 Percentage: 12,5
 Eindtermen: Domein A, B, C en D

Leerstof:
 T3: TV 7-8 (KA 7.1 t/m KA 8.6) en herhaling van KA 5.1 t/m KA 6.4.

EXAMENPROGRAMMA GESCHIEDENIS HAVO

Het eindexamen Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen. Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

Domein A Historisch besef

Domein B Oriëntatiekennis

Domein C Thema's

Domein D Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie

Domein E Oriëntatie op studie en beroep.

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen A en B, de tijdvakken 5 t/m 10.

Het schoolexamen

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A, domein B de tijdvakken 1 t/m 4 en:

- de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

DOMEIN B

Om het karakter van de oriëntatiekennis te garanderen, dienen de leerlingen alle kenmerkende aspecten op een algemener niveau te kunnen herkennen en uitleggen aan de hand van onbekende voorbeelden. Een aantal kenmerkende aspecten is gespecificeerd in een samenhangend cluster. We noemen zo'n cluster 'Historische context'

Het betreft de volgende historische contexten:

- Het Britse rijk 1585-1900
- Duitsland in Europa 1918-1991
- Nederland 1948-2008

Inleiding

Alle DOS-toetsen gaan mee in het reguliere toetsrooster (toets aan het eind periode) en alle DOS-toetsen gaan mee in de herkansingsregeling. Dit vak doet mee aan de herkansingsregeling en telt mee voor de overgang en als combinatiecijfer met het vak CKV en het Profielwerkstuk als schooleindexamencijfer. Alle DOS-toetsen tellen elk voor 25% mee.

Schoolexamens

Handelingsdelen

Alle DOS-toetsen gaan mee in het reguliere toetsrooster (toets aan eind periode) en alle DOS-toetsen gaan mee in de herkansingsregeling. Dit vak doet mee aan de herkansingsregeling en telt mee voor de overgang en als combinatiecijfer met het vak CKV en het Profielwerkstuk als schoolexamencijfer (alle 4 DOS-toetsen tellen 1x mee)

Toetsen

4A1

T1: Rechtsstaat

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	T1: rechtsstaat (hfd. 2.1 t/m 2.6)	
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	25		
Eindtermen:	Domein A en B		

4B1

T2: Parlementaire democratie

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	T2: parlementaire democratie (hfd. 3.1 t/m 3.7)	
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	25		
Eindtermen:	Domein A en C		

4C1

T3: Pluriforme samenleving

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	T3: Pluriforme samenleving (hfd. 4.1 t/m 4.6)	
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	25		
Eindtermen:	Domein A en E		

Studie: Havo 4 TTS

4D1

T4: Verzorgingsstaat

Vak: Maatschappijleer

Tijdsduur: 60 min

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage: 25

Eindtermen: Domein A en D

Leerstof:

T4: verzorgingsstaat (hfd. 5.1 t/m 5.6)

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

PO Schaarste Geld en Handel

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Ja

Percentage: 5

Eindtermen: A1 t/m A4 + B + C + J + K

Leerstof:

Praktische opdracht met betrekking tot de economische begrippen in Schaartse Geld en Handel.

4A2

Vraag en Aanbod

Tijdsduur: 90 minuten

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage: 5

Eindtermen: (A1 t/m A4)) D1 + D2 + D3 + D5 + D6 + D9

Leerstof:

Vraag en Aanbod

4B1

Markt en Overheid

Tijdsduur: 90 minuten

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage: 10

Eindtermen: (A1 t/m A4) D3 + D4 + D5 + D7 + D8

Leerstof:

Markt en Overheid

4C1

Heden, Verleden, Toekomst

Tijdsduur: 90 minuten

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage: 10

Eindtermen: (A1 t/m A4 +) E1 + E2 + E3

Leerstof:

Heden, Verleden, Toekomst

Studie: Havo 4 TTS

Vak: Economie

4D1

Speltheorie

Tijdsduur: 90 minuten

Leerstof:

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Speltheorie

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage: 10

Eindtermen: (A1 t/m A4+) F1 + F2 + F3

EXAMENSTOF VAN CENTRAAL EXAMEN EN SCHOOLEXAMEN HAVO

In de volgende tabel is met een X aangegeven waaruit het SE en het CE bestaat:

		SE (tenminste)	CE
Domein A	Vaardigheden	X	X
Domein B	Concept Schaarste	X	-
Domein C	Concept Ruil	X	-
Domein D	Concept Markt	-	X
Domein E	Concept Ruilen over de tijd	-	X
Domein F	Concept Samenwerken en onderhandelen	-	X
Domein G	Concept Risico en informatie	-	X
Domein H	Concept Welvaart en groei	-	X
Domein I	Concept Goede tijden, slechte tijden	-	X
Domein J	Onderzoek en experiment	X	-
Domein K	Keuzeonderwerpen	X	-

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

H1: Tabellen en grafieken

Tijdsduur:	120 min	Leerstof:	Tabellen en grafieken
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	5		
Eindtermen:	A1 B1 C1		

4B1

H2 en H3: De statistische cyclus en Lineaire verbanden

Tijdsduur:	120 min	Leerstof:	De statistische cyclus en Lineaire verbanden
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	10		
Eindtermen:	A1 A2 E1-E4 C1-C4		

4C1

H4 en H5: Handig tellen en Veranderingen

Tijdsduur:	120 min	Leerstof:	Handig tellen en Veranderingen
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	10		
Eindtermen:	A1 A2 B1 B3 C1 D		

4D1

H6 en H7: Rekenregels en formules en Statistiek en beslissingen

Tijdsduur:	120 min	Leerstof:	Rekenregels en formules en Statistiek en beslissingen
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	15		
Eindtermen:	A B1 B2 E1 E2 E3 E4		

H4 2024 WiA Domeinen

Domein	Subdomein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden		X	X	
B Algebra en tellen	B1: Rekenen	X		X
	B2: Algebra	X		X
	B3: Telproblemen		X	
C Verbanden	C1: Tabellen	X		X
	C2: Grafieken, vergelijkingen en ongelijkheden	X		X
	C3: Formules met één of meer variabelen	X		X
	C4: Lineaire verbanden	X		X
	C5: Exponentiële verbanden	X		X
D Verandering			X	
E Statistiek	E1: Presentaties van data interpreteren en beoordelen	X		X
	E2: Data verwerken	X		X
	E3: Data en verdelingen	X		X
	E4: Statistische uitspraken doen	X		X
	E5: Statistiek met ICT		X	

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

H1: Formules, grafieken en vergelijkingen

Tijdsduur:	120 min	Leerstof:	Formules, grafieken en vergelijkingen
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	5		
Eindtermen:	A1 B1 B2 B3		

4B1

H2 en H3: Veranderingen en Hoeken en afstanden

Tijdsduur:	120 min.	Leerstof:	Veranderingen en Hoeken en afstanden
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	10		
Eindtermen:	A1 A2 C1 D1 D2		

4C1

H4 en H5: Werken met formules en Macht/exp/logaritmen

Tijdsduur:	120 min	Leerstof:	Werken met formules en Macht/exp/logaritmen
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	10		
Eindtermen:	A B1-B3		

4D1

H6 en H7: De afgeleide functie en Lijnen en cirkels

Tijdsduur:	120 min.	Leerstof:	De afgeleide functie en Lijnen en cirkels
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	15		
Eindtermen:	A C D		

H4 2024 WiB Domeinen

Domein	in CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden	X	X	
B Functies, grafieken en vergelijkingen	X		X
C Meetkundige berekeningen	X		X
D Toegepaste analyse	X	X	

Havo Wiskunde B	2024			
Domein	Subdomein	In CE	moet in SE	mag in SE
A Vaardigheden	A1 Algemene vaardigheden	X	X	
	A2 profiel specifieke vaardigheden	X	X	
	A3 Wiskundige vaardigheden	X	X	
B Functies, grafieken en vergelijkingen	B1 Standaardfuncties	X		X
	B2 Vergelijkingen en ongelijkheden	X		X
	B3 Evenredigheidsverbanden	X		X
	B4 Periodieke functies	X		X
C Meetkundige berekeningen	C1 Afstanden en hoeken in concrete situaties	X		X
	C2 Algebraïsche methoden	X		X
D Toegepaste analyse	D1 Veranderingen	X	X	
	D2 Afgeleide functies	X	X	
	D3 Bepaling afgeleide functies	X	X	
	D4 Toepassing afgeleide functies	X	X	

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4B1

Praktische opdracht

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Prakt. + verslag

Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage: 12,5

Eindtermen: A, I

Leerstof:

Practicum waarvan een natuurwetenschappelijk verslag geschreven moet worden. Uitgevoerd in tweetal (Bij uitzondering alleen of in drietal).

4D1

Licht

Tijdsduur: 60 min.

Wijze van toetsing: Schriftelijk

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Nee

Percentage: 12,5

Eindtermen: A, B3

Leerstof:

Optica

4D2

Praktische opdracht

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Prakt. + verslag

Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage: 10

Eindtermen: A, I

Leerstof:

Practicum waarvan een natuurwetenschappelijk verslag geschreven moet worden. Uitgevoerd in tweetal (Bij uitzondering alleen of in drietal).

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Beeld- en	B1	Informatieoverdracht	X		X
		B2	Medische beeldvorming	X		X
		B3*	Optica		bk*	
C	Beweging en energie	C1	Kracht en beweging	X		X
		C2	Energieomzettingen	X		X
D	Materialen	D1	Eigenschappen van stoffen en	X		X
		D2	Functionele materialen		X	
E	Aarde en heelal	E1	Zonnestelsel en heelal	X		X
		E2*	Aarde en klimaat		bk*	
F*	Menselijk lichaam				bk*	
G	Metten en regelen	G1	Gebruik van elektriciteit	X		X
		G2*	Technische automatisering		bk*	
H	Natuurkunde en			X		X
I	Onderzoek en	I1	Experiment		X	
		I2	Modelstudie		X	
		I3	Ontwerp		X	

* bk = beperkte keuze: uit deze vier (sub)domeinen worden er twee gekozen.

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4B1

Stoffen + zouten en ionen + koolstofchemie + chemisch rekenen (molbegrip)

Tijdsduur:	120	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Stoffen + zouten en ionen + koolstofchemie + chemisch rekenen (molbegrip) (Hfd1 t/m Hfd3, Hfd5, Hfd6) en oude kennis klas 3	
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	5		
Eindtermen:	A, M1(1-10, 12-16), M2, M3 (2-4, 9), R&A1(2, 3), L1(2)		

4C1

PO: kwalitatief en kwantitatief onderzoek

Tijdsduur:		Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Verlag	PO: kwalitatief en kwantitatief onderzoek (in tweetal), meerdere proeven vormen samen het portfolio	
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Nee		
Percentage	10		
Eindtermen:	A, M1, M2, M3(1-7, 9), M7, R&A1(1,2,3), R&A2(1,2), D2		

4D1

water, soortenbindingen, chemisch rekenen (uitgebreid), reactiesnelheid, theorie PO en alle leerstof dit jaar

Tijdsduur:	120	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	water, soortenbindingen, chemisch rekenen (uitgebreid), reactiesnelheid, evenwicht, energie (Hfd 4, par 6,5), theorie PO en alle leerstof dit jaar	
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	15		
Eindtermen:	A, M1, M2, M3(1-7, 9), M7, R3, R5, R&A1(1,2,3), R&A2, L1(2), C4		

In de onderstaande tabel staat vermeld welke domeinen en subdomeinen op het centraal examen geëxamineerd zullen worden. Er zit overlap tussen verschillende (sub)domeinen. Het is dan ook niet mogelijk om op basis van alleen deze tabel conclusies te trekken over de CE-stof, daarvoor dienen ook de specificaties bekeken te worden.

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Kennis van stoffen en materialen	B1	Deeltjesmodellen	X		X
		B2	Eigenschappen en modellen	X		X
		B3	Bindingen en eigenschappen	X		X
		B4	Bindingen, structuren en eigenschappen	X		X
		B5	Macroscopische eigenschappen	X		X
C	Kennis van chemische processen en kringlopen	C1	Chemische processen	X		X
		C2	Chemisch rekenen	X		X
		C3	Energieberekeningen	X		X
		C4	Chemisch evenwicht		X	
		C5	Technologische aspecten		X	
		C6	Reactiekinetiek	X		X
		C7	Behoudswetten en kringlopen	X		X
		C8	Classificatie van reacties	X		X
D	Ontwerpen en experimenten in de chemie	D1	Chemische vakmethodes	X		X
		D2	Veiligheid		X	
		D3	Chemische procesontwerpen	X		X
		D4	Molecular modelling		X	
E	Innovatieve ontwikkelingen in de chemie	E1	Kenmerken van innovatieve processen	X		X
		E2	Duurzaamheid		X	
		E3	Innovatieve processen		X	
F	Processen in de chemische industrie	F1	Industriële processen	X		X
		F2	Procestecnologie en duurzaamheid		X	
		F3	Energieomzettingen	X		X
		F4	Risico en veiligheid		X	
		F5	Kwaliteit en gezondheid		X	
G	Maatschappij en chemische technologie	G1	Chemie van het leven	X		X
		G2	Milieueisen	X		X
		G3	Duurzame chemische technologie		X	
		G4	Groene chemie		X*	
		G5	Ketenanalyse		X	

* Let op: Begrippen rond groene chemie kunnen in het centraal examen worden getoetst via subdomein F1.

! Let op: de domeinen zijn voor VWO-5 omgenummerd, zie omnummeringtabel
via:https://www.examenblad.nl/examenstof/conceptsyllabus-scheikunde-havo-2/2025/f=/conceptsyllabus_scheikunde_havo_2025_versie_1.1.pdf

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

H1: gedrag

Tijdsduur: 30 minuten

Leerstof:

Wijze van toetsing: Schriftelijk

H1: gedrag

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage 5

Eindtermen: A1-7 9-11 15+16 D2 D3

4B1

H2 cellen en H3 onderzoek

Tijdsduur: 90 min

Leerstof:

Wijze van toetsing: Schriftelijk

H2 cellen en H3 onderzoek

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Nee

Percentage 10

Eindtermen: A1-11 14-16 B1 B2 B3 B4 C1 E1 E2 F1

4B2

PO osmose

Tijdsduur:

Leerstof:

Wijze van toetsing: Verslag

Practicum 'aardappelstaafjes' en verslag in tweetallen

Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 3

Eindtermen: A5-A8

4C1

H7: soorten en relaties H8: ecosysteem en evenwicht

Tijdsduur: 90 min

Leerstof:

Wijze van toetsing: Schriftelijk

H7: soorten en relaties H8: ecosysteem en evenwicht

Type toets: DOS-Toets

Herkansing: Ja

Percentage 10

Eindtermen: A1-12 15 16 B3 B8 C3

4C2

H4 voortplanting

Tijdsduur:	45 minuten	Leerstof:	H4 voortplanting
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Nee		
Percentage	5		
Eindtermen:	A1-11 15 16 B4 D3 D4 E3 E4		

4D1

H5 voeding & vertering H6 voeding en energie

Tijdsduur:	90	Leerstof:	H5: Voeding en energie; H6: Voeding en gezondheid
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Nee		
Percentage	10		
Eindtermen:	A1-16 B2 B3 B4		

4D2

Verslag practicum Lipase

Tijdsduur:		Leerstof:	Practicum 'lipase en vetvertering' en verslag in tweetallen
Wijze van toetsing:	Verslag		
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Nee		
Percentage	3		
Eindtermen:	A5-B B2 B3 B4		

Domein		Subdomein nieuw/oud			Concept	CE ¹	SE
A	Vaardigheden	A1		Informatievaardigheden		X	X
		A2		Communiceren		X	X
		A3		Reflecteren op leren		X	X
		A4		Studie en beroep		X	X
		A5		Onderzoeken		X	X
		A6		Ontwerpen		X	X
		A7		Modelvorming		X	X
		A8		Natuurwetenschappelijk instrumentarium		X	X
		A9		Waarderen en oordelen		X	X
		A10		Beleven			X
		A11		Vorm-functie denken		X	X
		A12		Ecologisch denken		X	X
		A13		Evolutionair denken		X	X
		A14		Systeemdenken		X	X
		A15		Contexten		X	X
		A16		Kennisontwikkeling en -toepassing		X	X
M	Molecuul- en celniveau	M1	B1	Eiwitsynthese			X
		M2	B2	Stofwisseling van de cel	M2.1 Homeostase M2.2 Transport M2.3 Assimilatie en dissimilatie	X	
		M3	C1	Zelforganisatie van cellen	M3.1 Genexpressie M3.2 Celdifferentiatie	X	
		M4	D1	Moleculaire interactie			X
		M5	E1	DNA-replicatie			X
		M6	E2	Levenscyclus van de cel			X
		M7	E4	Erfelijke eigenschap	M7.1 Erfelijke eigenschap	X	

Domein		Subdomein nieuw/oud			Concept	CE ¹	SE
		M8	F1	Selectie	M8.1 DNA M8.2 Mutatie M8.3 Recombinatie M8.4 Variatie	X	

¹ Het is toegestaan de subdomeinen voor het CE ook in het SE te toetsen.

O	Orgaan- en organismeniveau	O1	B3	Stofwisseling van het organisme	O1.1 Orgaan O1.2 Fotosynthese O1.3 Ademhaling O1.4 Vertering O1.5 Uitscheiding O1.6 Transport	X	
		O2	B4	Zelfregulatie van het organisme	O2.1 Homeostase O2.2 Hormonale regulatie O2.3 Neurale regulatie	X	
		O3	B5	Afweer van het organisme	O3.1 Afweer	X	
		O4	B6	Beweging van het organisme			X
		O5	B7	Waarneming door het organisme			X ²
		O6	C2	Zelforganisatie van het organisme			X
		O7	D2	Gedrag en interactie			X
		O8	D3	Seksualiteit			X
		O9	E3	Voortplanting van het organisme			X
P	Populatie- en ecosysteemniveau	P1	B8	Regulatie van ecosystemen	P1.1 Energiestroom P1.2 Kringloop P1.3 Dynamiek en evenwicht	X	
		P2	C3	Zelforganisatie van ecosystemen			X
		P3	D4	Interactie in ecosystemen	P3.1 Voedselrelatie P3.2 Duurzame ontwikkeling	X	
		P4	F2	Soortvorming	P4.1 Populatie P4.2 Variatie P4.3 Selectie P4.4 Soortvorming	X	
		P5	F3	Biodiversiteit			X

² In verband met overlappendheid van het programma is subdomein B7 overgeheveld naar het SE. Hierdoor heeft de docent meer vrijheid bij de exacte invulling van dit subdomein. Dit subdomein wordt dan ook niet meer gespecificeerd in deze syllabus.

Inleiding

Omdat er gewerkt wordt met een combinatie van Havo-4 en Havo-5 kan het zo zijn dat een module niet in periode A maar E, B maar F, C maar G wordt getoetst.

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

Maakt het verschil

Tijdsduur:	120	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Maak het verschil (toets)	
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	9		
Eindtermen:	A, B1, E1		

4A2

Maak het verschil

Tijdsduur:		Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Prakt. + verslag	Maakt het verschil (portfolio), opdrachten uitwerken (grotendeels in Excel)	
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Nee		
Percentage	9		
Eindtermen:	A, B1, E1		

4B1

Medische beeldvorming

Tijdsduur:	120	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Medische beeldvorming (toets)	
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	9		
Eindtermen:	A, B1, B2, D, E2		

4B2

Medische beeldvorming

Tijdsduur:		Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Prakt. + verslag	Medische beeldvorming (portfolio), diverse opdrachten (deels individueel, deels groepswork)	
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Nee		
Percentage	9		
Eindtermen:	A, B1, B2, D, E2		

Studie: Havo 4 TTS

Vak: Nat leven techn

4C1

het beste ei

Tijdsduur:	60	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	het beste ei (toets)	
Type toets:	DOS-Toets		
Herkansing:	Ja		
Percentage	4		
Eindtermen:	A, B1, B2, E2		

4C2

het beste ei

Tijdsduur:		Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Prakt. + verslag	het beste ei (portfolio), verzameling onderzoekjes rond eieren waarbij de meetresultaten van de klas worden verwerkt in een individueel portfolio.	
Type toets:	DOS-Praktische opdracht	Daarnaast een ontwerp-opdracht in groepjes van 2 of 3	
Herkansing:	Nee		
Percentage	12		
Eindtermen:	A, B1, B2, E2		

4D1

sportprestaties

Tijdsduur:		Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Presentatie	sportprestaties, onderzoeksopzet (in tweetal) afgesloten met presentatie	
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Nee		
Percentage	4		
Eindtermen:	A, B1, B2, D, E1		

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

Opdracht: schrijven van een sport-autobiografie

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Schrijven van sportautobiografie	
Type toets:	DOS-Handelingsdeel		
Herkansing:	Ja		
Percentage	0		
Eindtermen:	Bewegen en Samenleving E1 en E3		

4A2

Atletiek: Werp opdracht (speerwerpen, discuswerpen en kogelstoten).

Tijdsduur:	90 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Praktijk	Verschillende werponderdelen: speerwerpen, kogelstoten en discuswerpen	
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Ja		
Percentage	8,7		
Eindtermen:	Vaardigheden(A) en Bewegen (B) B4		

4A3

Spel: doelspel, terugslagspel en slag+ loopspel

Tijdsduur:	90 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Praktijk	Doelspel, terugslagspel en slag/loopspel	
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Ja		
Percentage	8,7		
Eindtermen:	Vaardigheden (A) en Bewegen(B) B1		

4B1

Bewegen en gezondheid: EHSBO praktijk en bewegen en welzijn

Tijdsduur:	120 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Praktijk	EHSBO praktijk en betekenis bewegen en welzijn	
Type toets:	DOS-Handelingsdeel		
Herkansing:	Nee		
Percentage	0		
Eindtermen:	Bewegen en Gezondheid D1, D3		

4B2

Turnen

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Praktijk	Turnen: zwaaien en acrobatiek
Type toets:	DOS-Praktische opdracht	
Herkansing:	Ja	
Percentage	4,3	
Eindtermen:	Vaardigheden(A) en Bewegen (B) B2	

4B3

Atletiek: loopvorm en springvorm

Tijdsduur:	90 min	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Praktijk	Keuze uit loopvorm en verspringen
Type toets:	DOS-Praktische opdracht	
Herkansing:	Ja	
Percentage	4,3	
Eindtermen:	Vaardigheden (A) en Bewegen (B) B4	

4B4

Freerunning

Tijdsduur:	90 min	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Praktijk	Freerunning
Type toets:	DOS-Praktische opdracht	
Herkansing:	Ja	
Percentage	4,3	
Eindtermen:	Vaardigheden(A) en Bewegen (B) B6	

4C1

Bewegen op muziek

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Praktijk	Bewegen op muziek
Type toets:	DOS-Praktische opdracht	
Herkansing:	Ja	
Percentage	4,3	
Eindtermen:	Vaardigheden(A) en Bewegen (B) B3	

4C2

Bewegen en gezondheid: EHSBO toets

Tijdsduur:	90 min	Leerstof:
Wijze van toetsing:	Schriftelijk	Theorietoets EHBSO
Type toets:	DOS-Toets	
Herkansing:	Ja	
Percentage	8,7	
Eindtermen:	Bewegen en Gezondheid, D1 en D3	

4C3

Zelfverdediging

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:	Zelfverdediging
Wijze van toetsing:	Praktijk		
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Ja		
Percentage	4,3		
Eindtermen:	Vaardigheden(A) en Bewegen (B) B5		

4D1

Bewegen en samenleving: opdracht sportorganisatie

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:	Orientatie op een sportorganisatie
Wijze van toetsing:	Schriftelijk		
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Ja		
Percentage	4,3		
Eindtermen:	Bewegen en Samenleving E3		

4D2

Bewegen en regelen: functioneren als coach en/of scheidsrechter

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:	Functioneren als coach en scheidsrechter bij spelsporten
Wijze van toetsing:	Praktijk		
Type toets:	DOS-Praktische opdracht		
Herkansing:	Nee		
Percentage	0		
Eindtermen:	Bewegen en Regelen C2		

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

Slag en loopspel: Softbal

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Praktijk	Softbal	
Type toets:	DOS-Handelingsdeel		
Herkansing:	Ja		
Percentage	0		
Eindtermen:	Domein A en B		

4B1

Doelspelen: voetbal en basketbal

Tijdsduur:	90 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Praktijk	Praktijk voetbal en basketbal	
Type toets:	DOS-Handelingsdeel		
Herkansing:	Ja		
Percentage	0		
Eindtermen:	Domein A en B		

4C1

Bewegen en gezondheid

Tijdsduur:	90 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Praktijk/Schriftelijk	Bewegen en gezondheid	
Type toets:	DOS-Handelingsdeel		
Herkansing:	Ja		
Percentage	0		
Eindtermen:	Domein D		

4C2

Keuzeonderdeel: BOM of zelfverdediging

Tijdsduur:	60 min	Leerstof:	
Wijze van toetsing:	Praktijk	Praktijk bewegen op muziek of zelfverdediging	
Type toets:	DOS-Handelingsdeel		
Herkansing:	Ja		
Percentage	0		
Eindtermen:	Domeinen A en B		

Bewegen en regelen bij toernooien

Tijdsduur: 90 min

Leerstof:

Wijze van toetsing: Praktijk/Schriftelijk

Bewegen en regelen bij toernooi

Type toets: DOS-Handelingsdeel

Herkansing: Ja

Percentage 0

Eindtermen: Domeinen C

Inleiding

Schoolexamens

Handelingsdelen

Toetsen

4A1

Verkennen kunstautobiografie

Tijdsduur:

Leerstof:

Wijze van toetsing: Verslag

Verkennen kunstautobiografie (Domein A)

Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 10

Eindtermen: A

4A2

Culturele activiteit 1

Tijdsduur:

Leerstof:

Wijze van toetsing: Praktijk/Schriftelijk

Verbreden (Domein B); Ervaring opdoen en opdrachten uitvoeren uit discipline X (zie kijkwijzer)

Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 10

Eindtermen: B

4B1

Onderzoeksopdracht 1

Tijdsduur:

Leerstof:

Wijze van toetsing: Praktijk/Schriftelijk

Verdiepen (Domein C) Kleine onderzoeksopdracht 1 gerelateerd aan kunstdiscipline X

Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 15

Eindtermen: C

4B2

Culturele activiteit 2

Tijdsduur:

Leerstof:

Wijze van toetsing: Praktijk/Schriftelijk

Verbreden (domein B); Ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren uit discipline Y

Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 10

Eindtermen: B

4C1

Onderzoeksopdracht 2

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Praktijk/Schriftelijk
 Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 15

Eindtermen: C

Leerstof:

Verdiepen (domein C), kleine onderzoeksopdracht 2 gerelateerd aan kunstdiscipline Y

4C2

Culturele activiteit 3

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Praktijk/Schriftelijk
 Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 10

Eindtermen: B

Leerstof:

Verbreden (Domein B); Ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren uit discipline Z

4D1

Onderzoeksopdracht 3

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Praktijk/Schriftelijk
 Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 20

Eindtermen: C

Leerstof:

onderzoeksopdracht (domein C; verdiepen) gerelateerd aan kunstdiscipline Z

4D2

Reflectie

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Presentatie
 Type toets: DOS-Praktische opdracht

Herkansing: Nee

Percentage 10

Eindtermen: D

Leerstof:

Domein D: Verbinden; individuele reflectie op de opgedane ervaringen bij ckv

Inleiding

Bepalingen met betrekking tot doubleren of overstappen:

Mocht een leerling in H4 doubleren dan volgt hij/zij in principe het verplichte gedeelte van het LOB-programma. In overleg met mentor & decaan zorgt de leerling in ieder geval voor dat er per schoolperiode LOB-activiteiten gedaan worden om zijn/haar LOB-dossier (per schoolperiode minimaal 1 LOB-activiteit een verslag maken en in LOB It'Learning uploaden) up-to-date te houden en eventueel uit te breiden. Aan het einde van het schooljaar dienen per schoolperiode alle ingeleverde LOB-verslagen in LOB It'Learning door de mentor met een GESLAAGD te zijn beoordeeld.

Schoolexamens

Handelingsdelen

Voor het vak LOB wordt per periode een verslag van de activiteiten (Opendagen, bezoeken, meeloopdag, intersseltest maken bij de decaan TTS, RUG-Hanze, JC University, voorlichtingen op TTS, RUG-Hanze-JC University voorlichtingen op TTS, HanzeXperience) ingeleverd in het portfolio (Its'Learning). Dit verslag wordt door de coach beoordeeld. Indien het verslag als onvoldoende wordt beoordeeld dan wordt dit onderdeel meegenomen als een verplichte herkansing. Bij de overgang moeten alle LOB-opdrachten met een voldoende zijn afgerond.

Toetsen

4A1

LOB activiteit periode A

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Handelingsdeel

Type toets: DOS-Handelingsdeel

Herkansing: Nee

Percentage: 0

Eindtermen: Domein F

Leerstof:

LOB verslag periode A inleveren via LOB H4 It's Learning. Bij het niet halen van de inleverdeadline heeft de leerling een gesprek met de examensecretaris. Dit kan de leerling een verplichte herkansing klas H4 kosten.

4B1

LOB activiteit periode B

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Handelingsdeel

Type toets: DOS-Handelingsdeel

Herkansing: Nee

Percentage: 0

Eindtermen: Domein F

Leerstof:

LOB verslag periode B inleveren via LOB H4 It's Learning. Bij het niet halen van de inleverdeadline heeft de leerling een gesprek met de examensecretaris. Dit kan de leerling een verplichte herkansing klas H4 kosten.

4C1

LOB activiteit periode C

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Handelingsdeel

Type toets: DOS-Handelingsdeel

Herkansing: Nee

Percentage: 0

Eindtermen: Domein F

Leerstof:

LOB verslag periode C inleveren via LOB H4 It's Learning. Bij het niet halen van de inleverdeadline heeft de leerling een gesprek met de examensecretaris. Dit kan de leerling een verplichte herkansing klas H4 kosten.

Tijdsduur:

Wijze van toetsing: Handelingsdeel

Type toets: DOS-Handelingsdeel

Herkansing: Nee

Percentage 0

Eindtermen: Domein F

Leerstof:

LOB verslag periode D inleveren via LOB H4 It's Learning. Bij het niet halen van de inleverdeadline heeft de leerling een gesprek met de examensecretaris. Dit kan de leerling een verplichte herkansing klas H4 kosten.